

VFKs standard för hygienrutiner vid transport av foder och foderråvaror i bil

För att transportera foder eller foderråvaror skall transportföretaget från och med 1 jan 2006 vara registrerat hos Jordbruksverket samt uppfylla de lagkrav som finns i EU- förordning om foderhygien (EG 183/2005). Nedan beskrivs VFKs tolkning av vilka rutiner transportföretagen bör införa och upprätthålla för att i enlighet med foderhygienförordningen ta ansvar för foderhygien i sin del av foderkedjan. Undantag från dessa regler bör endast ske efter riskanalys tillsammans med överenskommelse med den som levererar och tar emot foder/foderråvara.

1. Dokumentation skall kunna styrka att chaufförer som transporterar foder, samt är ansvariga för rengöring av bilar, har tagit del av och förstått relevant information om allmän foderhygien^I och de aktuella foderprodukternas särskilda hygienkrav.
2. Lastningsutrymmet skall vara lämpligt för foder och foderråvaror och för nödvändig rengöring och desinfektion.
3. Loggbok skall föras över produkter som transporterats på enskilda bilar, vilka rengöringar som skett av bilarna (lastutrymmen, presenning, bilarnas utsida) samt vem som utfört rengöringen. Loggboken skall sparas i minst tre år.
4. Att lastningsutrymmet är rent skall säkerställas och dokumenteras innan varje lastning. Med rent avses: fritt från rester av föregående last^{II} och torrt i de fall torrt foder skall transporteras.
5. Lasten skall skyddas från regnvatten eller vattenstänk under lastning, lossning och transport.
6. Lasten skall skyddas från fåglar och gnagare.
7. Skriftliga rutiner skall finnas för lastning och lossning och ev. tillhörande provuttagning.
8. Utlastningshall och mottagningsområde skall hållas rent (lämnas i samma skick som innan foderhämtning) och vid behov sopas/städas efter lossning. Portar skall hållas stängda då så föreskrivs.
9. Om hygieniska brister i foderråvara/foder eller fodertank, såsom mögel, ofräsch eller avvikande lukt, eller avvikande färg m.m. noteras vid lastning skall ansvarig person på produktionsplatsen informeras omgående.

^I SVA kan vid önskemål åta sig att sammanställa allmän information om fodersäkerhet för transportföretag. Denna skulle tillsammans med de producerande företagens information om den egna foderprodukten kunna användas vid utbildning av enskilda chaufförer.

^{II} I de fall rester av föregående last (om även denna är ett foder eller en foderråvara) tillåts förekomma i en transportbil skall stöd finnas för detta i en riskanalys. Rester av föregående last kan tex accepteras i efterföljande laster från samma sats av ett lagringsstabil foder. Kontaminering mellan olika satser bör undvikas. Vilka rester av föregående last som kan accepteras i en foderbil bör i förekommande fall regleras i avtal mellan foderråvaruproducent och transportföretag.

10. Skriftliga rutiner skall finnas för rengöring (frekvens och metod) av bilar och i förekommande fall tillhörande presenningar. Det skall av rutinerna framgå vad som avses med rent, rengöring respektive sanering av bilar, redskap och lokaler. Rutiner skall finnas för i vilka sammanhang sop- och städredskap får användas.
11. Inför transport av förpackade foderprodukter ska lastutrymmet skall vara torrt och rent.
12. Det finns inga kategorier av föregående laster som gör en transportbil permanent otillåten för alla transporter av icke förpackade foder. Däremot krävs lämplig rengöring för att fullständigt avlägsna den aktuella mikrobiologiska smittan, den fysikaliska eller kemiska föroreningen. De regler för rengöring efter olika produktkategorier som är uppställda i GMP07 kan ge vägledning kring rengöringen (se bilaga 1). Om produkter som misstänks innehålla salmonella eller andra skadliga bakterier transporterats krävs rengöring och desinfektion för att foder eller foderråvaror åter skall tillåtas att transporteras. Om riskråvaror ur salmonellasynpunkt transporteras (t.ex. sojaprodukter och importerat rapsmjöl) bör regelbundet svabb- eller skrapprover tas för salmonellaanalys även om smitta ej påvisats i råvaran. För fordon som transporterat bearbetat djurprotein hänvisas till TSE-förordningen (1234/2003)^{III}. För fordon som transporterat foder som innehåller antibiotika eller kemoterapeutika hänvisas till foderföreskriften (SJVFS 2005:33, bilaga 19)^{IV}.
13. Bearbetat foder skall hållas separat från obearbetade foderråvaror och fodertillsatser för att undvika korskontaminering av det bearbetade fodret.
14. Regelbunden och dokumenterad inspektion skall ske av lastutrymmets och ev. presenningars renhet och kondition.
15. Internkontroll (dokumentkontroll och/eller visuell kontroll) skall regelbundet ske av att kraven i punkt 1-14 uppfylls.
16. Foder- eller foderråvaruproducenten äger rätt att utföra kontroll av dokumentationen kring transportföretagets hygienrutiner.
17. Foder- eller foderråvaruproducenten äger rätt att avvisa bilar som ej uppfyller kraven.

---

^{III} Enligt TSE-förordningen (EG 1234/2003) skall bearbetat djurprotein i bulk transporteras i för detta ändamål särskilt avsedda fordon. Dessa kan endast användas för andra ändamål, efter rengöring, efter att de har inspekterats av den behöriga myndigheten.

^{IV} Enligt foderföreskriften (SJVFS 2005:33) bilaga 19 är kraven på spårbarhet särskilt höga.

